

nifab

National Information
Center for Complementary
and Alternative Medicine, Norway

Årsmelding

2007

INNHOOLD

Refleksjoner rundt året som har gått	2
Virksomhetside, visjon, mål og strategi	3
Organisering	4
Organisasjonskart pr 31.12.2007	5
Regnskap 2007	5
Regnskap pr 31.12.2007	6
Finansiering	6
Utført oppgaver i 2007	7
Interne møter	11.

Refleksjoner rundt året som har gått

Etter å ha gjennomført en lukket pilotfase i 2006 mot invitert personer og organisasjoner, gjennomførte NIFAB en åpen pilotfase første kvartal 2007. Mottatte tilbakemeldinger fra så vel den lukkede som åpne pilotfase har dannet grunnlag for de første korreksjoner som ble gjort før www.nifab.no ble offentlig lansert og åpnet av Universitetsrektor ved UiT, Jarle Aarbakke, 21. mai 2007. Åpningen fikk en relativt bred dekning av media, radio, tv og dagsaviser.

Etter den tid har nettstedet vært gjennom flere ”ansiktsløftinger” og vi er i stadig endring. Bl.a. har vi gjennomført evalueringer fra eksterne ekspertmiljøer for å få tilbakemelding om vi når våre målgrupper med vårt budskap. Disse tilbakemeldinger har også medført at vi i disse dager gjør nye tilpasninger på vårt nettsted. På slutten av året 2007 mottok vi ekstratilskudd fra Shdir som er øremerket til flere nye funksjoner som vi forventer vil øke brukervennligheten og servicenivået ytterligere.

Vi har i en oppstartfase bare vært i stand til å beskrive 4 ulike behandlingsformer slike vi ønsker. Vi har informasjon om ytterligere 7 behandlingsformer via link til vår danske søsterorganisasjon VIFAB. At vi ikke har fått beskrevet flere behandlingsformer i 2007 skyldes i hovedsak følgende forhold.

Vårt kvalitetssikringssystem med fagnettverk er relativt ressurs og tidkrevende og med en liten stab (4,2 årsverk) vil alle fravær, sykdom, permisjoner turnover osv. påvirke organisasjonens effektivitet. Produksjonen og organisasjonen har også vært sterkt preget av usikkerhet omkring innplassering i Universitetssystemet, ikke forutsigbare økonomiske rammer fra departement/direktorat samt tidkrevende prosesser omkring tilsetting av nye medarbeidere.

NIFABs internasjonale aktiviteter

NIFAB har i 2007 vært en av initiativtakere til etableringa av et internasjonalt samarbeidsforum ICCR. (International Collaboration on Complementary Therapy Resources) www.iccrinfo.org Samarbeidet er basert på forutsetning om at alle nettsteder skal være ikke-kommersielle, dvs. deltakerne må være nasjonale og/eller offentlig finansierte informasjonsnettsteder om komplementær og alternativ behandling.

Cam-Cancer er et EU-finansiert nettsted (www.cam-cancer.org) som har som mål å bygge opp et internasjonalt nettverk av forskere/eksperter som er opptatt av kreft og komplementær og alternativ behandling. Nettstedets formål er å spre forskningsbasert informasjon om kreft og alternativ/komplementær behandling til helsepersonell slik at disse kan hjelpe sine pasienter. Dette viktige nettstedet/arbeidet sto i ferd med å bli terminert da NAFKAM og NIFAB i samarbeid med EORTC (European Organisation for Research and Treatment of Cancer) i et møte i Brussels i september 2007 tok initiativ til at NAFKAM og NIFAB i fellesskap skal ta ansvaret for videre drift og videreutvikling av samarbeidet/ nettstedet.

Terje Nilssen
Mars 2008

Virksomhetside, visjon, mål og strategi

Virksomhetsidé:

Nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling skal være et nyskapende kunnskapsbasert informasjonssenter som gir nøytral og objektiv informasjon om alternativ behandling til norske og engelskspråklige brukergrupper.

Visjon:

Nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling skal bli brukernes globale kunnskapsvalg innen alternativ behandling.

Mål:

Nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling skal tilby en kunnskapsportal innen alternativ behandling. Portalen har til hensikt å beskrive området alternativ behandling og gi kvalitetssikret forsknings- og erfaringsbasert informasjon som skal presenteres på en måte som gir befolkningen/enkeltindividet mulighet til å ta overveide valg i forhold til egen helse, samt gi helsetjenesten god tilgang på informasjon om alternative behandlingsformer.

Nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling vil kontinuerlig videreutvikle og forbedre informasjoninnholdet på bakgrunn av våre brukergrupperes tilbakemeldinger.

Som en ikke-kommersiell del av kunnskaps-Norge har vi som oppgave å ivareta kommunikasjonsprosessen med brukerne på en profesjonell og etisk forsvarlig måte.

Overordnet strategi:

De viktigste oppgavene til nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling er å beskrive området alternativ behandling og gi kvalitetssikret informasjon som har til hensikt:

- Å gi befolkningen mulighet til å ta overveide egne valg om alternativ behandling
- Å gi helsepersonell god tilgang på informasjon om alternativ behandlingsformer

Nøkkelen til måloppnåelse er avhengig av god kvalitet på innhold og høy bruksverdi for brukergruppene.

NIFAB har utformet retningslinjer for hvordan kvalitetssikringen skal gjennomføres. Disse vil være under kontinuerlig evaluering og vil endres om nødvendig. For å sikre og kontinuerlig forbedre kvaliteten på informasjonen som presenteres nedsettes et fagnettverk. Fagnettverket skal vurdere om informasjonen som presenteres kan ansees som beskrivende, dekkende, korrekt, balansert/nøytral og relevant.

I samhandling med målgrupper skal vi stimulere til pålitelige og relevante opplysninger som kan benyttes som beslutningsgrunnlag for de som skal ta et valg om bruk av alternativ behandling. Vi skal verken fremme eller hemme ulike former for alternativ behandling eller utøvere, men søke å gi

så balansert informasjon som mulig. For å avdekke hvorvidt brukergrupper finner det de søker etter hos NIFAB det bli gjennomført brukerundersøkelser og –evalueringer.

NIFAB skal videre arbeide for å gjøre informasjonssenteret så tilgjengelig som mulig for våre målgrupper. Internett er vår viktigste formidlingskanal, men også andre kontaktflater vil bli tatt i bruk avhengig av målgruppe og formål.

Helse og omsorgsmyndighetene i Norge er de viktigste oppdragsgiverne for Nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling og vi skal bidra i realiseringen av offentlige handlingsplaner innenfor dette fagfeltet.

Organisering

NIFAB har fram til mai 2007 vært organisert som et prosjekt ved NAFKAM.

Høsten 2007 inngikk HOD og Universitetet i Tromsø (UIT) en avtale hvor NAFKAM plasseres organisatorisk som en del av UIT. NAFKAM ble etter vedtak på universitetsstyremøtet 14. februar 2008 (S 13-08) tilknyttet Institutt for samfunnsmedisin (ISM) ved Det medisinske fakultet. NAFKAM har sin egen faglige og administrative ledelse, mens ISM har det overordnede ansvaret. I følge avtalen mellom HOD og UiT har NAFKAM som en av sine hovedoppgaver/funksjoner ”Drift av Nasjonalt informasjonssenter for alternativ behandling (NIFAB).” I denne sammenheng er det nødvendig og poengtere at i følge vedtekter for NIFAB framgår følgende:

“NAFKAM er ansvarlig for drift av NIFAB på vegne av HOD. NIFAB organiseres som en egen enhet med faglig og redaksjonell uavhengighet.”

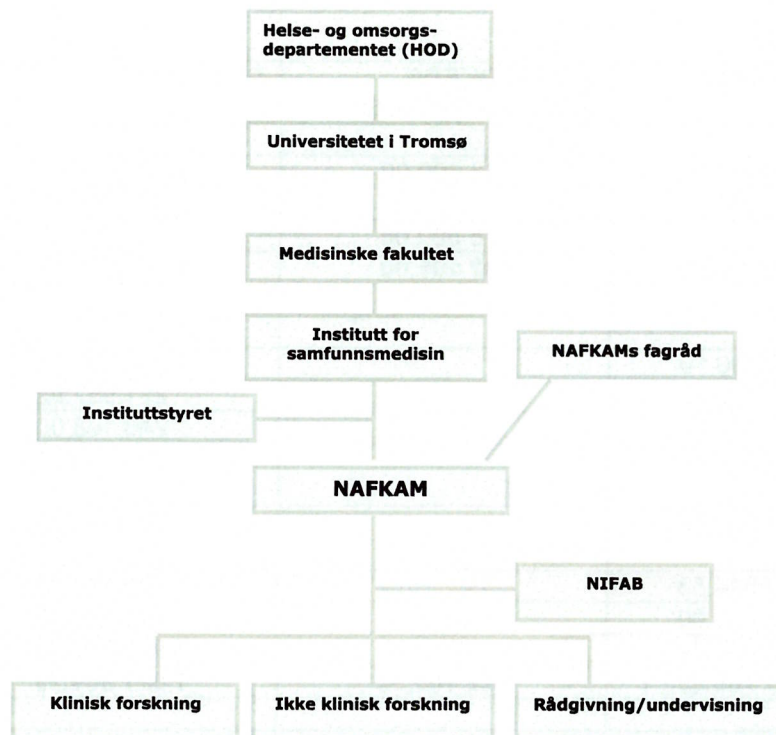
Senteret ble i 2007 ledet av Terje Nilssen som er engasjert i et vikariat i stillingen da konstituert leder gikk over i annen eksternt stilling etter avviklet svangerskapspermisjon. Nilssen er engasjert i stillingen mens prosessen med å ansette ny senterleder pågår.

Høsten 2007 startet arbeidet med å få tilsatt permanent leder for NIFAB samt to nye medarbeider på plass i organisasjonen. Dette er nødvendig dersom NIFAB skal kunne utføre et minimum av de oppgaver opprettelsen av et slikt nasjonalt informasjonssenter medfører. En uavklart organisering samt en lite forutsigbar økonomisk situasjon har medført og medfører stadig store utfordringer mht. en stabil bemanning og produksjon.

Ved årskiftet besto NIFABs bemanning av 2,1 årsverk i faste stillinger. I tillegg er 2,0 årsverk i engasjement/vikariat. Bemanningmessig har 2007 ellers vært preget av mye sykefravær samt medarbeidere i permisjon.

Følgende figur illustrerer hvordan NIFAB er organisert i 2007:

Organisasjonskart pr 31.12.2006:

Regnskap 2007

NIFAB hadde et regnskapsført totalforbruk i 2007 på rundt 4 mill. kr. Dette ble finansiert av HOD/Shdir med 2,1 mill. i ”friske penger” i 2007 samt at kr. 1 955 304,85 i inngående projektsaldo fra 2006. Som tidligere nevnt mottok NIFAB kr. 763 500,- i ekstratilskudd fra Shdir på slutten av 2007. Disse er i følge avtal med Shdir avsatt til øremerkede tiltak. I tillegg har NIFAB i 2007 mottatt kr 178 500,- i interne tilskudd..

Regnskap pr 31.12.2007

ART	REGNSKAP DRIFT	ØREMERKEDE PROSJEKTMIDLER	TOTALSUM
Inntekter 2007			
Fra HoD	2 100 000,00	763 600,00	2 863 600,00
Overførte midler fra 2006	1 955 304,85		1 955 304,85
Interne tilskudd UiT		178 500,00	178 500,00
SUM INNTEKTER	4 055 304,85	942 100,00	4 997 404,85
Kostnader 2007			
Personalkostnader	2 345 996,10		2 345 996,10
Inventar, datautstyr	221 952,92		221 952,92
Kjøp av tjenester	246 108,00		246 108,00
Møter, kurs, konferanser og reiser	278 304,57		278 304,57
Markedstiltak, utadrettet virksomhet	224 633,50		224 633,50
Andre kostnader	20 544,53		20 544,53
Dekningsbidrag til UiT	638 000,00		638 000,00
SUM KOSTNADER	3 975 539,62	0	3 975 539,62
Saldo 2007	79 765,23 (*)	942 100,00	1 021 865,23
Årsverk 2007	4,2	0	4,2

(*) Påløpte ikke bokførte kostnader i 2007: kr 119 409,15

Finansiering

Helse- og omsorgsdepartementet har ansvaret for basisfinansieringen av NIFAB i henhold til overordnet avtale mellom HOD og Universitetet i Tromsø og av årlige tildelingsbrev, og bærer som oppdragsgiver den økonomiske risiko for sentret.

Universitetet i Tromsø står i tillegg fritt til å søke om midler fra andre kilder for å finansiere oppgaver innenfor senterets oppgaveområde. Senteret kan videre utføre tidsbegrensede oppgaver for departementet eller underliggende etater finansiert med tilskuddsmidler.

Utførte oppgaver i 2007

Bedre tilgjengelighet for leser

Hele dette året har staben arbeidet for å gjøre nettstedet www.nifab.no enda mer brukervennlig for publikum. Den prosessen, dette arbeidet er ikke avsluttet.

UNDERSØKELSER

Vi har brukt ekstern hjelp for å få profesjonelle råd. Reibo&Cetera i Tromsø og Netlife Research i Oslo. Etter grundig gjennomgang av nettstedet fra begge selskapene fikk vi to rapporter. Det viste deg at de var sammenfallende på mange punkter. Stikkord; beskrivelser av flere behandlingsformer og omstrukturering av nettstedet for å bedre tilgjengeligheten og øke antall lesere.

TEKST

Nettstedet nifab.no inneholder i dag i svært mye tekst. For å bedre tilgjengeligheten til stoffet på websidene, startet vi et omskrivingsarbeide i januar. Vi gjennomgikk de fire store behandlingsformene og skrev om til et enklere og mer tilgjengelig, moderne språk for leseren.

BILDER

NIFAB har manglet gode, illustrerende bilder. Sommeren 2007 innhentet vi selv en del urte- og plantebilder. Vi har også knyttet til oss en anerkjent fotograf. Resultatet er at vi har fått bilder som har god kvalitet, er identitetskapende, og de er relevante i forhold til sak og sted. Vi fortsetter arbeidet med å skaffe flere bilder.

LANSERING

Første halvår av 2007 var på mange måter preget av det forhold at nettstedet etter plan ble offentlig lansert og åpnet av Universitetsrektor Jarle Aarbakke 21. mai. I samarbeid med Apeland Informasjons AS ble det laget et omfattende opplegg mot media, dvs. presse, radio og tv. Dessverre lykkes vi ikke å få ønskede representanter fra HoD og Shdir til å være til stede under åpningen. Rådgiver Vegar Nore representerte således både Hod og Shdir. SABORG var representert med sin leder Christel Gundelach.

OMSTRUKTURERING

Vi har jobbet for å legge inn mer informasjon på nettsidene, og sammen med brukerundersøkelser vi har fått utført på vårt nettsted viser det seg at vi har behov for en omstrukturering. Som et resultat av dette startet vi arbeidet med å utvikle de endringene som må til for å få dette på plass. Dette arbeidet forventes å være ferdig tredje kvartal 2008.

NYHETER FRA MEDIA

NIFAB har sammen med NAFKAM tegnet et abonnement hos Opoint for elektronisk oppdatering av andre nasjonale og internasjonale nyheter innen det alternative fagfeltet.

VIDEO

For å gi folk en forståelse av hva som skjer når de kommer til en alternativ behandler og for å øke folks kunnskap om ulike behandlingsformer, har vi satt i gang et arbeid med videoproduksjon.

NIFAB, fikk ekstra, øremerket tilskudd fra Sosial og Helsedirektoratet for å lage fem videoer i første omgang.

De skal inneholde de mest kjente og brukte alternative behandlingsformene i Norge. (Akupunktur, homøopati, soneterapi, healing og massasje.)

Videoene skal legges ut på våre nettsider. Det kan også i framtida være aktuelt å låne ut videoene til skoleverket eller helsevesenet.

I den forbindelse har vi hatt en god og tett dialog med ulike behandlerorganisasjoner og SABORG for å finne egnede behandlere om kan være med på videoene.

Vi har sendt ut tilbudsforespørsel til en rekke produksjonsselskaper og mottar i disse dager tilbud. Vi regner med at første video og pilot er i hus til sommeren.

OVERSETTELSE AV nifab.no

Som et av de andre tiltak NIFAB har mottatt ekstratilskudd til i 2007 fra Shdir er arbeidet med å få en engelsk versjon av nettstedet nifab.no. Etter en grundig "vask"/kvalitetssikring av innhold på nettstedet er dette arbeidet satt ut til eksterne og forventes å være klar i løpet av første halvår 2008.

NYE BEHANDLINGSFORMER

I løpet av 2007 er arbeidet med beskrivelse av to nye behandlingsformer godt i gang. Dette gjelder behandlingsformene "massasje" og "samisk folkemedisin". Disse forventes å være klare for publisering i løpet av første halvår 2008.

I tillegg har vi vært så heldige å motta ekstra tilskudd fra Shdir som er øremerket til å beskrive ytterligere 35-50 behandlingsformer i "kortversjon". Pga. begrensede egne ressurser har vi inngått avtale om kjøp av tjenester til å fullføre dette. Arbeidet må likevel kvalitetssikres av ansatte hos NIFAB slik at første del vil kunne først publiseres i 2. kvartal 2008.

GRAFISK PROFIL

Rapporter fra Netlife Research og Reibo&Cetera foreslo å fokusere sterkere på behandlingsformer. Vi har tatt dette seriøst og arbeid for å utvikle vår grafiske profil til også å inneholde ikoner for de 10 mest benyttede behandlingsformene i Norge. Dette er forventet å være på plass første kvartal 2008.

HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Etter lansering har vi begynt å få henvendelser fra publikum. Vi har merket en jevn økning i antall henvendelser på ukebasis etter hvert som vi kom lengre ut på året. De fleste henvendelsene kommer på e-post og telefon. Henvendelsene gjelder alt fra det enkle som; "Kan dere beskrive behandlingsformen...?" og tekniske spørsmål om nettsiden til svært personlige spørsmål om anbefalinger i forbindelse med sykdom.

Vi forventer en sterk økning på dette området i 2008 og det er derfor satt i gang arbeid for å lage rutiner for mottak, prosessering og svar. Vi bl.a. hatt møte med Kreftlinjen for å få erfaringer fra deres arbeid. Disse rutinene jobbes med å være på plass første halvår 2008.

GOOGLE- ANALYTICS

NIFAB har tatt i bruk Google Analytics for å kunne måle utviklingen i antall besøk og bruk av våre nettsider. Det ble i 2007 ikke drevet noen utstrakt markedsføring av nettstedet, men etter en forsiktig start har nettstedet ved årsskiftet generert besøk tilsvarende ca 140 000 sidehenvisninger pr år.

CAM-CANCER

Nettsiden www.cam-cancer.org mistet sin økonomiske støtte og det ble bestemt av vi skulle ta over nettsiden og drifte den på vår server. 11. november 2007 ble disse sidene overført til oss. Denne nettsiden genererer ca. 41 000 sidevisninger per år og frem til nå har den hatt besøk fra 82 land. [Denne nettsiden er tilført eksterne midler og vil bli videreutviklet i 2008. Det er ansatt en leder i 20% for å jobbe med dette prosjektet.]

ICCR (International Collaboration on Complementary Therapy Resources)

ICCR er et internasjonalt samarbeid mellom nasjonale og/eller statlig finansierte nettbaserte leverandører av informasjon om alternativ behandling. Målet med samarbeidet er å dele kunnskap og optimalisere ressurser for å forbedre nettbasert informasjon om alternativ behandling. NIFAB tok initiativ til samarbeidet mot slutten av 2006. I september 2007 avviklet vi det første ICCR-møtet i Tromsø. Vi deltok på et oppfølgingsmøte i Totnes, England i desember 2007. Medlemmer av ICCR er foruten NIFAB, NCCAM (USA), ViFAB (Danmark) NLH/CAMEOL, NHS (England), og CAMBASE (Tyskland). Nettstedet www.iccrinfo.org er på nett i disse dager.

ICCMR 2010

Det ble bestemt at NAFKAM skal arrangere en verdenskongress i 2010. I forbindelse med dette er vi inkludert for å jobbe med informasjonsrettet arbeid. Foreløpig har vi bare satt opp en nettside på 5 språk. Denne nettsiden vil bli videreutviklet i 2008.

ALTERNATIVMESSA

NIFAB åpnet sitt nettsted 21. mai 2007. For å gjøre oss bedre kjent blant brukere deltok vi på Alternativmessa i Oslo i begynnelsen av november. Vi sto på stand med brosjyrer/pc med informasjon om både NIFAB og NAFKAM. I tillegg hadde vi en flatskjerm-tv med rullerende powerpoint-presentasjon av NIFAB.

Responsen var svært god og over 100 meldte seg på vår nyhetsbrevtjeneste.

FORSKNINGSTORGET

NI FAB deltok som en av Medisinsk fakultets representanter på "Forskningstorget" under Forskningsdagene 2007. Medisinsk fakultet fikk prisen for beste stand og dette var i tillegg til informasjonen som vi gav publikum i løpet av de to dager "Forskningstorget" varte et positivt bidrag i arbeidet med å gjøre nettstedet nifab.no kjent

KREFTFORENINGEN/KREFTLINJEN

Vi har hatt to møter med Kreftforeningen (Kreftlinja). Intensjonen med møtene har vært todelt:

- 1) Informere om NIFAB og vår virksomhet, samt gi generell informasjon om alternativ behandling.
- 2) Lære fra Kreftlinja fra deres arbeid med mottak av telefonhenvendelser, e-post mv. for å kunne videreutvikle egne rutiner. Disse rutinene jobbes med å være på plass første halvår 2008.

BRUK AV ALTERNATIV BEHANDLING I DEN NORSKE BEFOLKNINGEN

I 2006/2007 ble det gjennomført en representativ undersøkelse av den norske befolknings (15 år og oppover) bruk av alternativ behandling utført av behandlere utenfor helsevesenet eller av helsepersonell innenfor helsevesenet. Hovedresultatene er beskrevet og publisert på NIFABs hjemmesider.

Kort fortalt viser rapporten at nær 50% av den norske befolkning har benyttet seg av alternativ behandling de siste 12 mnd. Forøvrig framgår flg.:

- Alternative behandlere er betydelige aktører i behandlingsmarkedet utenfor helsevesenet
- Alternativ behandling praktiseres i ikke uvesentlig grad av helsepersonell i helsevesenet
- Unge mennesker prøver ut alternativ behandling

- Massasje og akupunktur er de mest brukte behandlingsformer gitt av behandler

Undersøkelsen er gjennomført i samarbeid mellom MMI, NIFAB ved Terje Nilsen og NAFKAM ved Vinjar Fønnebø og Laila Launsø.

UTADRETTET VIRKSOMHET

Hensikten med vår utadrettede virksomhet er å holde oss oppdatert, ta pulsen på hva som skjer på området alternativ behandling, samt å gjøre NIFAB kjent både nasjonalt og internasjonalt.

- I mars besøkte en av våre ansatte Kreftlinja i Oslo for å gi dem informasjon om NIFAB og generell informasjon om alternativ behandling.
- I mars var vi også invitert til Homøopraktikernes årsmøte i Stavanger for å presentere nifab.no under tittelen: ”NIFAB – en ny informasjonskilde innen alternativ behandling.” .
- I mai deltok 3 ansatte på 2nd International Congress on Complementary Medicine Research i München, Tyskland
- Besøk i Tromsø av representanter fra Norbottens Läns Landsting som ønsket informasjon om NAFKAM og NIFAB for mulig framtidig samarbeide over landegrensen.
- Urtegruppa som ble opprettet i forbindelse med The Program, hadde en workshop på Sommarøy 21.-22. mai med deltakere fra Sosial- og helsedirektoratet, Statens legemiddelverk, Mattilsynet, Relis, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og NAFKAM/NIFAB. Hensikten med workshopen var å skape rom for at de ulike aktørene kan bli kjent med hverandres arbeid og brainstorming og ballkasting omkring mulige veier for videre samarbeid – med hvem og hvordan.
- NI FAB deltok som en av Medisinsk fakultets representanter på ”Forskningstorget” under Forskningsdagene 2007. Medisinsk fakultet fikk prisen for beste stand og dette var i tillegg til informasjonen som vi gav publikum i løpet av de to dager ”Forskningstorget” varte et positivt bidrag i arbeidet med å gjøre nettstedet nifab.no kjent
- Da den Kinesiske ambassadøren besøker NAFKAM, 17. august ble bla. nifab.no presentert.
- Besøk fra Israel som ønsket nærmere presentasjon av nifab.no samt sondere muligheter for framtidig samarbeid.
- NIFAB deltok og presenterte nifab.no under overskriften ”Hvordan markedsføre NIFAB” i forbindelse med kontaktforum hos Shdir
- I oktober deltok NIFAB med en representant på Shdir konferanse: ”... og bedre skal det bli”.
- Alternativ messen november 2007 . Her deltok NIFAB med egen informasjonsstand og var representert med 5 personer.
- I desember deltok 3 ansatte på the 14th Annual Symposium on Complementary Health Care i Exeter, England.
- I tillegg har det vært gjennomført flere møter med Shdir og Hod i løpet av året- også med politisk ledelse.

INTERNE MØTER/SEMINAR /WORKSHOPS

Ansatte på NIFAB har i løpet av 2007 deltatt på to felles internseminar med NAFKAM:

Det t har blitt avviklet to internseminar for bare NIFAB-ansatte i 2007

NiFAB-ansatte har i tillegg deltatt på de fleste avdelings- og fagmøter i regi av NAFAM.

